

A P R O B,
Vasilica - Viorica DĂNCILĂ

Prim-Ministru

De la Prof.univ.dr. Tudorel TOADER, ministrul justiției
Referitor la *Adoptarea Codului de conduită al membrilor Guvernului României*

MEMORANDUM

privind adoptarea Codului de conduită al membrilor Guvernului României

Contextul

Transformările continue prin care trece societatea se reflectă în schimbările produse la nivelul actului de management, situație care aduce cu sine noi provocări în materie de etică și generează necesitatea codificării sau a armonizării normelor etice și de conduită.

Integritatea în exercitarea demnităților publice constituie condiția fundamentală pentru ca guvernele să ofere un cadru de încredere eficient pentru viața economică și socială a cetățenilor lor. Mecanismele de promovare a normelor de conduită sunt percepute ca fiind componente de bază ale societății.

În acest sens, aprobarea unor norme de conduită și etică are ca efect imediat creșterea încrederii în actul de guvernare iar pe termen lung contribuie la realizarea obiectivelor de creștere economică sănătoasă, ca mijloc de creștere a nivelului de trai, obiectiv pe care orice guvern îl urmărește.

Asigurarea unei bune guvernante se reflectă și în respectarea cu bună-credință a unor reguli asumate de persoanele care îndeplinesc demnități publice alese sau numite.

Din această perspectivă, este dincolo de orice îndoială rolul Guvernului României în promovarea, mai întâi în rândul miniștrilor din Cabinet și, mai apoi prin exemplul propriu, în întregul sistem public, a unor standarde de conduită și a unor principii etice clare și pe care cu toții le cunosc și le aplică.

De aici și inițiativa codificării într-un document a regulilor de conduită aplicabile membrilor Guvernului României.

Standardele etice și analiza principiilor care stau la baza Codului de conduită

Elaborarea *Codului de conduită* pornește de la premisa identificării standardelor minime obligatorii și a principiilor de conduită în baza cărora membrii Guvernului își îndeplinesc mandatul de demnitate publică primit prin votul de încredere al Parlamentului, pe baza programului de guvernare aprobat, în vederea exercitării conducerii generale a administrației publice.

Enunțând principiile de la care pornește normarea conduitei etice a membrilor Guvernului României, Codul urmează să le enunțe și să le asocieze unor obligații consensuale asumate de Cabinet. Ceea ce trebuie menționat este faptul că *pe de o parte*, principiile își au izvorul în Constituția României iar *pe de altă parte*, acestea nu pot fi privite independent, ci printr-o analiză integrată care are ca scop final realizarea bunei guvernante.

În virtutea principiului *supremației Constituției și a legii în exercitarea mandatului de membru al Guvernului*, Codul de conduită stabilește cu valoare de axiomă, faptul că membrii Guvernului au obligația să respecte principiul separației puterilor în stat și independența justiției pe baza colaborării loiale între autorități/instituții. În același sens, membrii Guvernului își exercită mandatul cu respectarea Constituției și a legilor țării prin punerea în aplicare a acestora, în spiritul bunei-credințe și cu respectarea eticii profesionale.

Prioritatea interesului public. Pornind de la înțelegerea faptului că membrii Cabinetului desfășoară un serviciu public în beneficiul tuturor cetățenilor, este conștientizat faptul că în virtutea acestui principiu, obiectivul final îl constituie realizarea unui act de conducere responsabil, care să aducă beneficii societății în întregul ei.

Dezvoltând conținutul *principiului profesionalismului și al exemplului personal*, acestuia îi sunt asociate obligații concrete pentru membrii cabinetului, de a-și valorifica cu bună credință pregătirea de specialitate precum și experiența acumulată în domeniile pe care le coordonează, de competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate. De asemenea, sunt normate obligații care scot în evidență respectul datorat de membrii cabinetului demnității publice exercitate, amintind aici despre obligația de a asigura prin atitudine, limbaj, conduită și ținută, bunul mers al activităților desfășurate în cadrul Guvernului.

Cu referire la gestionarea proprietății publice și private a statului, membrilor Guvernului le revine obligația de a *asigura o bună gestionare și ocrotire a acesteia*, în vederea evitării producerii oricărui prejudiciu. În același sens, este enunțată și *obligația de cheltuire eficientă a banilor publici*.

Așa cum menționam anterior, *integritatea în exercitarea demnității publice* de membru al Guvernului este esențială pentru realizarea unei bune guvernante. În acest sens, membrilor Cabinetului le este interzis să accepte, direct sau indirect, cadouri sau alte avantaje, patrimoniale sau nepatrimoniale, care ar putea influența sau care ar putea să fie percepute ca influențând exercitarea atribuțiilor ori performanța îndeplinirii îndatoririlor specifice mandatului. În corelație cu aceasta, este stabilită obligația de a declara, prin orice mijloc, orice situație de natura celor care generează conflict de interese sau incompatibilitate. De asemenea, în considerarea demnității publice exercitate, membrilor

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Guvernului le este interzis să permită utilizarea numelui sau imaginii proprii în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale.

Transparența în exercitarea demnității publice și transparența decizională sunt elemente esențiale într-o democrație. Orice demnitate publică trebuie să fie exercitată în slujba cetățenilor, sens în care membrilor Guvernului le revine obligația de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, în vederea menținerii încrederii publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice pe care le reprezintă.

Alte prevederi ale Codului de conduită

Având în vedere importanța activității publice a membrilor Cabinetului, Codul de conduită reglementează norme elementare de conduită în relația cu mass media, cea mai importantă fiind obligația ca membrii Guvernului să exprime întotdeauna poziția oficială asumată de Guvern iar în lipsa unei astfel de poziții oficiale, de a face cunoscut că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al Guvernului.

Un ultim aspect vizat îl constituie modul de soluționare a sesizărilor în legătură cu încălcarea Codului de conduită și a abaterilor grave de la acesta, soluția propusă, având în vedere nivelul de asumare, fiind unul colegial, prin discuții în cadrul Guvernului.

Concluzii

În considerarea celor expuse anterior și în deplină concordanță cu nevoia societății noastre de la acest moment, de stabilire a unor repere etice și de conduită, propunem aprobarea prezentului *Memorandum* privind adoptarea *Codului de conduită al membrilor Guvernului României*, care este anexat prezentului *Memorandum* și care face parte integrantă din acesta.

Nu în ultimul rând, formulăm această propunere văzând și *Recomandarea* cuprinsă la *punctul 3.1 - Independența justiției* din *Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu*, dat publicității la Bruxelles în data de 25.01.2017, potrivit căreia, luând act de inițiativa de elaborare a unui Cod de conduită pentru parlamentari se precizează că „*un Cod de conduită similar ar putea fi adoptat pentru miniștri*”.

Prezentul *Cod de conduită al membrilor Guvernului României* înlocuiește *Codul de conduită al membrilor Guvernului României* aprobat prin *Memorandum* în ședința Guvernului României din data de 20 iulie 2017, înregistrat cu nr. 20/13656/MB/27.07.2017.

**CODUL DE CONDUITĂ
AL MEMBRILOR GUVERNULUI ROMÂNIEI**

ART. 1 - Domeniul de aplicare

Prezentul Cod de conduită reglementează normele și principiile de conduită în baza cărora membrii Guvernului își îndeplinesc mandatul de demnitate publică primit prin votul de încredere al Parlamentului, pe baza Programului de guvernare aprobat, în vederea exercitării conducerii generale a administrației publice.

ART. 2 - Obiective

Obiectivul principal al prezentului Cod de conduită îl constituie asigurarea exercitării demnității publice de membru al Guvernului în condiții de integritate, imparțialitate și transparență, ca mijloc de promovare a unei bune guvernante, element important al democrației.

ART. 3 - Principii generale

(1) Membrii Guvernului își exercită mandatul în conformitate cu principiul separației și echilibrului puterilor, în cadrul democrației constituționale, cu respectarea independenței justiției, pe baza colaborării loiale între autorități/instituții.

(2) Conduita membrilor Guvernului României este guvernată, de asemenea, de următoarele principii:

- a) supremația Constituției și a legii;
- b) prioritatea interesului public;
- c) profesionalismul și exemplul personal;
- d) integritatea morală;
- e) transparența în exercitarea demnității publice.

ART. 4 - Supremația Constituției și a legii

În exercitarea mandatului lor, membrii Guvernului au obligația să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în spiritul bunei-credințe și cu respectarea eticii profesionale.

ART. 5 - Prioritatea interesului public

Membrii Guvernului au obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, în scopul realizării competențelor autorităților și ale instituțiilor publice.

ART. 6 - Profesionalismul și exemplul personal

(1) Membrii Guvernului își desfășoară întreaga activitate prin valorificarea pregătirii de specialitate precum și a experienței acumulate în domeniile pe care le coordonează.

(2) Membrii Guvernului au obligația de a-și îndeplini mandatul cu competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

(3) Membrii Guvernului au obligația să asigure prin atitudine, limbaj, conduită și ținută, bunul mers al activităților desfășurate în cadrul Guvernului precum și solemnitatea specifică demnității publice.

(4) Membrii Guvernului trebuie să aibă o ținută vestimentară decentă și să nu folosească expresii sau cuvinte jignitoare, indecente sau calomnioase.

(5) Membrii Guvernului sunt obligați să asigure o bună gestionare și ocrotire a proprietății publice și private a statului, să evite producerea oricărui prejudiciu.

(6) Membrii Guvernului au obligația să folosească bunurile aparținând autorității sau instituției publice numai pentru desfășurarea activităților aferente demnității publice exercitate.

(7) Membrii Guvernului trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care le revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.

ART.7 - Integritatea morală

(1) Membrii Guvernului nu acceptă, direct sau indirect, niciun fel de cadouri sau alte avantaje, patrimoniale sau nepatrimoniale, care ar putea influența sau care ar putea să fie percepute ca influențând exercitarea atribuțiilor ori performanța îndeplinirii îndatoririlor specifice mandatului.

(2) Membrii Guvernului au obligația să declare, prin orice mijloc, orice situație de natura celor care generează conflict de interese sau incompatibilitate.

(3) În considerarea demnității publice exercitate, membrilor Guvernului le este interzis să permită utilizarea numelui sau imaginii proprii în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale.

ART. 8 - Transparența în exercitarea demnității publice

În exercitarea demnității cu care au fost investiți, membrii Guvernului au obligația de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, în vederea menținerii încrederii publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice pe care le reprezintă.

ART. 9 - Activitatea publică

(1) Relația cu mass-media se asigură prin intermediul structurilor specializate de la nivelul Guvernului și al instituțiilor reprezentate de membrii Guvernului.

(2) Membrii Guvernului invitați la dezbateri publice de orice natură, în calitate oficială, au obligația să prezinte poziția oficială asumată de Guvernul României.

(2) În cazul în care nu există o poziție oficială a Guvernului, membrii Guvernului au obligația să facă cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al Guvernului.

ART. 10 - Sesizarea încălcărilor prezentului Cod de conduită

(1) Sesizările în legătură cu încălcarea Codului de conduită de către membrii Guvernului se aduc la cunoștința Prim-Ministrului, prin intermediul Secretariatului General al Guvernului.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

(2) Prim-Ministrul pune în discuția membrilor Cabinetului sesizarea, hotărându-se prin consens asupra celor mai bune căi de soluționare.

(3) Abaterile grave de la conduita etică fac obiectul analizei în cadrul Guvernului.

ART. 11 - Aplicarea Codului de conduită

Prezentul Cod de conduită se aplică de la data aprobării prin Memorandum, în ședința Guvernului.